

Gazadaky tümlügiň eýesi

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

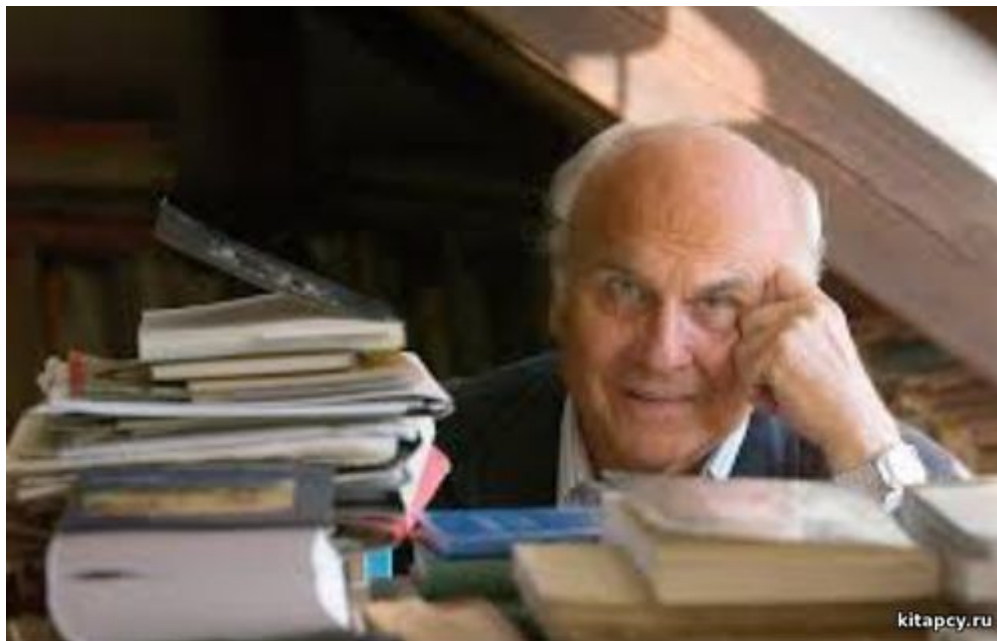
написано kitapcy | 26 январь, 2025

Gazadaky tümlügiň eýesi GAZADAKY TÜMLÜGIŇ EÝESI

Altmyşynjy ýyllardaky Afrika degişli bu dramatiki kartina Gazada her gün bolup geçýär

Altmyşynjy ýyllaryň başynda polşaly korrespondent Ryşard Kapuşinskiý Kongo gelýär. Ondan öň bu ýere dünýä edebiýatynda iň meşhur ýazyjylaryň biri we «Tümlügiň ýüregi» atly ajaýyp eseriň awtory Josef Konrad gelip gidipdi.

Ryşard Kapuşinskiy

Birinjisi, ýagny Kapuşinskiy ýaňy garaşsyzlygyna gowşan Afrikanyň tokaýlarynda syýahat eden resmi habarlar agentliginiň korrespondentidi.

Jozef Konrad

Jozef Konrad bolsa, gorkunç tokaýy gylyç ýaly kesip geçýän Kongo derýasynda aýlanýan gäminiň kapitanydy.

Ýurdy beter harap edip taşlan graždanlyk uruşyndan soň Kongo kolonializmiň goýup giden az sanly gara ýoluny, telefon we beýleki liniýalary-da elden gideripdi.

Materik ululygynda, transport pudagy bolmadyk ýurtdy we şonuň üçinem Kapuşinskiý şeýle diýipdi:

«Iş ýa-da garyndaş-dogan tapmak ýa-da haýsydyr bir tarapa gitmek üçin başyboş ýagdaýda özlerini nirädir bir ýere äkitmesi üçin awtoulagdyr ýük maşynyna garaşyp duran jemendelere gözüňiz düşer. Hepdeläp ýa-da aýlap ýollarda galan adamlar bar. Ellerinde ugur görkezýän karta-da ýok. Emma karta tapsalaram, uly ähtimallyk nilen gitmek islän obasynyň ýa-da posýologynyň adyny ol ýerden tapyp bilmeýärler. Nirä

barýandyklaryny özleri-de doly bilmän barýarlar ýa-da gaýdyp gelýärler. Köpüsi barja goş-golamyny kellesiniň üstünde göterio barýar. Deňagramlylygy sazlamak, siňeklerdir çybynlary kowmak ýa-da ýüzlerindäki deri sylmak ýçin elleri hemişe boş bolmaly bolýar».

Altmyşynjy ýyllardaky Afrika degişli bu dramatiki kartina Gazada her gün bolup geçýär.

Maşgalalar goş-golamlaryny kelleleriniň üstünde daşýar, bir ýerlerik gidip-bir ýerlerdenem gelýärler.

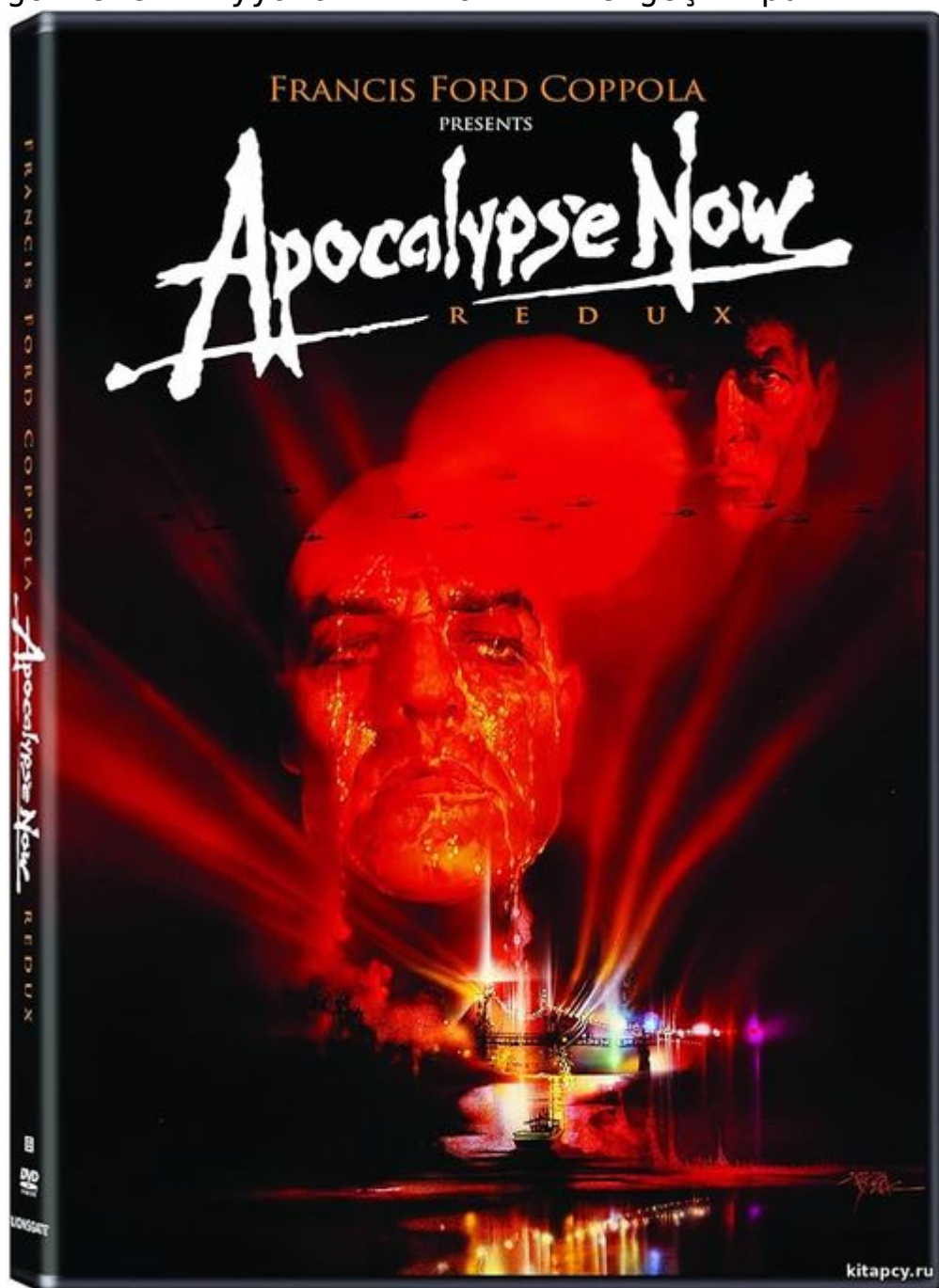
Aradaky tapawut, elbetde Gazada bombalaýjy istrebitelleriň, raketalaryň we toplaryň ýer-ýurdundan jyda düşürilen adamlaryň yzyndan galmaýandygy.

Jozef Konrad, «Tümlügiň ýüreginde» wagşylar bilen siwilizasiýalaryň bir zatdygyny aýtmak isleýärdi. XX asyryň syýahatçysy Ryşard Kapuşniskiý bolsa, asyl

wagşylaryň siwilizasiýanyň öňbaşçylarydygyny aýdýanlardygyny subut etmek isläpdi.

Frensis Koppola «Tümlügiň ýüregi» kitabyny adamzadyň ýagdaýyny Konradyň suratlandyrmasyndan has täsirli drama biken bize açyp görkezen «Kyýamat» kinofilmine geçiripdi.

Konrad palestini dawasyna ylham bermekde täsirli rol oýnary we iň meşhur arap asyly amerikanlardan ikisi, ýagny Edward Said we Fuat Ajeminiň (Fouad Ajami) arasynda Konrad we palestini dawasyndaky roly babatda düşünişmezligi bardy. Emma bu «Muallakat» şygrylaryna meňzeýän gyzel edebi düşünişmezlikdi. Dawanyň özüne zyýan bermekden zyýada her biri oňlan pozisiýasy bilen oňa peýda getiripdi.

Asyl zyýan bu iki şahsyň arap dünýäsindäki iki tarapdar toparynda emele geldi.

Tarapdarlary we oppozisiýasy iki ýokary okuw jaýynyň professorynyň ýazanda ulanan siwilizlenen dili ulanmagyň ýerine sözleriniň özüneçekijiligini dowamly gaýtalamakdan ýaňa leji çykan tanyş paýys we düşünje miweleri bilen hapaladylar.

Semir ATAULLAH,

Liwanly žurnalist.

Duşenbe, 29.01.2024 ý. Publisistika